

Ocena sytuacji ekonomiczno – finansowej za 2023 rok
SP ZOZ w Kraśniku na podstawie „Raportu o sytuacji ekonomiczno – finansowej
Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej za 2023 rok”

Ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 799) przewiduje szereg obowiązków kierownika samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej związanych z gospodarką finansową jednostki. Jednym z nich jest obligatoryjne sporządzenie raportu o sytuacji ekonomiczno – finansowej zgodnie z art. 53a wspomnianej ustawy.

W związku z powyższym, zgodnie z art. 53a ust. 1-5 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 roku o działalności leczniczej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 799):

- 1) W terminie 2 miesięcy od dnia upływu terminu do sporządzenia rocznego sprawozdania finansowego kierownik samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej sporządza i przekazuje podmiotowi tworzącemu raport o sytuacji ekonomiczno – finansowej samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej (spzoz);
- 2) Raport, o którym mowa wyżej, jest przygotowywany na podstawie sprawozdania finansowego za poprzedni rok obrotowy i zawiera w szczególności analizę sytuacji ekonomiczno-finansowej za poprzedni rok obrotowy, prognozę sytuacji ekonomiczno-finansowej na kolejne trzy lata obrotowe wraz z opisem przyjętych założeń oraz informację o istotnych zdarzeniach mających wpływ na sytuację ekonomiczno-finansową samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej;
- 3) Analizy oraz prognozy sytuacji ekonomiczno – finansowej, o której mowa w pkt 2 dokonuje się na podstawie wskaźników ekonomiczno – finansowych;
- 4) Podmiot tworzący dokonuje oceny sytuacji ekonomiczno – finansowej spzoz na podstawie raportu, o którym mowa powyżej.

Wspomniane wskaźniki i ich maksymalne oceny punktowe to:

1. Wskaźniki zyskowności – 15 pkt:
 - a) Wskaźnik zyskowności netto – 5 pkt,
 - b) Wskaźnik zyskowności działalności operacyjnej – 5 pkt,
 - c) Wskaźnik zyskowności aktywów – 5 pkt,

służą do oceny rentowności działania spzoz;

2. Wskaźniki płynności – 25 pkt:

a) Wskaźnik płynności bieżącej – 12 pkt,

b) Wskaźnik płynności szybkiej – 13 pkt,

mierzą zdolność do wywiązywania się z krótkoterminowych zobowiązań;

3. Wskaźniki efektywności – 10 pkt:

a) Wskaźnik rotacji należności w dniach – 3 pkt,

b) Wskaźnik rotacji zobowiązań w dniach – 7 pkt,

informują w jakich cyklach spzoz spłaca zobowiązania z tytułu dostaw i usług, odnawia zapasy oraz otrzymuje należności z tytułu wykonanych świadczeń;

4. Wskaźniki zadłużenia – 20 pkt:

a) Wskaźnik zadłużenia aktywów – 10 pkt,

b) Wskaźnik wypłacalności – 10 pkt,

pozwalają wnioskować na temat zadłużenia spzoz, jego struktury oraz zdolności do obsługi tego zadłużenia.

Łączna maksymalna ocena – 70 pkt.

Dyrektor SP ZOZ w Kraśniku, realizując art. 53a ust. 1-3 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 roku o działalności leczniczej, w dniu 31 maja 2024 roku przedłożył Staroście Kraśnickiemu „Raport o sytuacji ekonomiczno – finansowej SP ZOZ w Kraśniku za 2023 rok”.

Roczne sprawozdanie finansowe SP ZOZ w Kraśniku za rok 2023 oraz strata za rok 2023 wynosząca 2.100.555,32 zł, która pozostanie do rozliczenia w latach następnych, zostały zatwierdzone uchwałą Nr 5/2024 Rady Społecznej SP ZOZ w Kraśniku z dnia 28 maja 2024 roku w sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Kraśniku za rok 2023.

Przedłożony Raport zawiera analizę i prognozę sytuacji ekonomiczno – finansowej, przeprowadzoną w oparciu o punktowe oceny przypisane poszczególnym wskaźnikom wyliczonym zgodnie ze sposobem określonym w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 12 kwietnia 2017 roku w sprawie wskaźników ekonomiczno – finansowych niezbędnych do sporządzenia analizy oraz prognozy sytuacji ekonomiczno – finansowej samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej (Dz. U. poz. 832). Dokument ten obrazuje kondycję finansową Zakładu za poprzedni rok obrotowy i stanowi prognozę na kolejne trzy lata obrotowe 2024-2026.

Ocena zyskowności

1. Wskaźnik zyskowności netto pokazuje jaką część przychodów stanowi odnotowany zysk lub strata. W ten sposób jest określona efektywność gospodarki finansowej w odniesieniu do relacji przychody ogółem - koszty ogółem podmiotu. W przypadku SP ZOZ w Kraśniku wskaźnik rentowności wykazuje niewłaściwy stosunek przychodów w stosunku do ponoszonych kosztów. Maksymalna wielkość tego wskaźnika wynosi powyżej 4,0%. W SP ZOZ w Kraśniku w roku 2023 wskaźnik ten kształtował się na poziomie -1,66%, co informuje o niekorzystnej kondycji finansowej Zakładu. SP ZOZ w Kraśniku otrzymał 0 punktów na 5 możliwych do uzyskania.
2. Wskaźnik zyskowności działalności operacyjnej określa ekonomiczną efektywność działania podmiotu, z uwzględnieniem działalności podstawowej oraz pozostałej działalności operacyjnej. W SP ZOZ w Kraśniku w 2023 roku wskaźnik ten ukształtował się na poziomie -0,13%. Im wyższa jego wartość, tym większa operacyjna efektywność funkcjonowania jednostki, co z kolei wskazuje na istnienie jej znaczącego potencjału rozwojowego. Szpital w Kraśniku otrzymał 0 punktów na 5 możliwych do uzyskania.
3. Wskaźnik zyskowności aktywów informuje o wielkości zysku lub straty przypadającej na jednostkę wartości zaangażowanych w podmiocie aktywów, czyli wyznacza on ogólną zdolność aktywów podmiotu do generowania zysku. Niesie tym samym informację o efektywności zarządzania majątkiem. Wskaźnik zyskowności aktywów w SP ZOZ w Kraśniku w roku 2023 wyniósł -3,05%. Ujemna wartość wskazuje na fakt, że szpital w sposób nieefektywny zarządza aktywami w celu generowania zysku. Zakład otrzymał 0 punktów na 5 możliwych do uzyskania.

Wskaźniki zyskowności określają zdolność podmiotu do generowania zysków, a zatem ekonomiczną efektywność działalności. Dodatkowo wartości wskaźników informują o racjonalnym gospodarowaniu, gdzie przychody podmiotu przewyższają koszty. W przypadku SP ZOZ w Kraśniku wszystkie wskaźniki zyskowności za rok 2023 osiągnęły wartość ujemną. Zakład uzyskał 0 punktów na 15 możliwych. Świadczy to o przewyższaniu ponoszonych przedmiot kosztów nad osiąganymi przychodami, braku stabilności ekonomiczno – finansowej SP ZOZ w Kraśniku oraz o problemach będących konsekwencjami wieloletnich zaniedbań w zakresie finansowania ochrony zdrowia w Polsce. Mimo to widać stopniową poprawę wartości wskaźników w porównaniu do roku 2022.

Ocena płynności finansowej

1. Wskaźnik płynności bieżącej określa zdolność podmiotu do spłaty zobowiązań krótkoterminowych poprzez upłynnienie wszystkich środków obrotowych. Optymalna wielkość tego wskaźnika waha się w przedziale 1,5 - 3,0 (150% - 300%). W przypadku SP ZOZ w Kraśniku w roku 2023 wyniósł on 0,35. Oznacza to, że zakład ma problemy ze spłatą wszystkich zobowiązań bieżących. Szpital w Kraśniku otrzymał 0 punktów na 12 możliwych do uzyskania.
2. Wskaźnik płynności szybkiej określa zdolność podmiotu do spłacania zobowiązań krótkoterminowych najbardziej płynnymi aktywami, tj. krótkoterminowymi należnościami i aktywami finansowymi. Optymalny poziom wskaźnika powinien wynosić ok. 1 (100%). W przypadku SP ZOZ w Kraśniku w roku 2023 wskaźnik ten wyniósł 0,32. Oznacza to, że płynne aktywa obrotowe nie gwarantują spłaty zobowiązań bieżących. Zakład otrzymał 0 punktów na 13 możliwych do uzyskania.

Wskaźniki płynności finansowej określają zdolność podmiotu do terminowego regulowania zaciągniętych zobowiązań krótkoterminowych. Jeżeli poziom wskaźników obniża się, to występuje ryzyko utraty przez podmiot zdolności do terminowego regulowania zobowiązań. W przypadku gdy wskaźniki są zbyt wysokie, może to świadczyć o nieefektywnym gospodarowaniu posiadanymi środkami obrotowymi, takimi jak zapasy, należności lub środki finansowe. SP ZOZ w Kraśniku uzyskał 0 punktów na 25 możliwych, co oznacza, że nie posiada zdolności do terminowego regulowania zobowiązań. Zakład posiada zatem zbyt niską wartość majątku obrotowego, aby w danej chwili pokryć wszystkie zobowiązania.

Ocena efektywności zarządzania przepływami finansowymi

1. Wskaźnik rotacji należności (w dniach) określa długość cyklu oczekiwania podmiotu na uzyskanie należności za świadczone usługi. Im wyższy poziom wskaźnika, tym podmiot ma większe trudności ze ściąganiem swoich należności, co może obniżyć zdolność do terminowego regulowania zobowiązań. Długość oczekiwania na spłatę należności wynosiła w przypadku SP ZOZ w Kraśniku 22 dni. Zakład uzyskał maksymalną ocenę punktową, tj. 3 punkty.
2. Wskaźnik rotacji zobowiązań (w dniach) określa jaki okres jest potrzebny podmiotowi do spłacenia swoich zobowiązań krótkoterminowych. Zbyt wysoka wartość wskaźnika może świadczyć o trudnościach podmiotu w regulowaniu swoich bieżących zobowiązań. W przypadku SP ZOZ w Kraśniku w 2023 roku wyniósł on 32 dni, co daje Szpitalowi maksymalną liczbę punktów do uzyskania, tj. 7 punktów.

Wskaźniki efektywności przede wszystkim określają szybkość z jaką w przedsiębiorstwie obracane są zapasy, należności i aktywa ogółem oraz wskazują okres po jakim firma przeciętnie spłaca swoje zobowiązania. W tej grupie wskaźników SP ZOZ w Kraśniku uzyskał 10 punktów na 10 możliwych. Wartość tych wskaźników oznacza, że długość oczekiwania na uzyskanie należności przez Zakład wynosi 22 dni, natomiast zobowiązania spłacane są w 32 dni. Modelowa jest sytuacja, gdy wskaźnik rotacji zobowiązań jest równy wskaźnikowi rotacji należności. W przypadku SP ZOZ w Kraśniku wartości te są zbliżone.

Ocena zadłużenia jednostki

1. Wskaźnik zadłużenia aktywów (%) informuje o stopniu finansowania aktywów kapitałami obcymi. Zbyt wysoka wartość wskaźnika podważa wiarygodność finansową podmiotu. Wartość wskaźnika ogólnego zadłużenia nie powinna przekraczać 80,0%. W roku 2023 wskaźnik zadłużenia Zakładu kształtował się na poziomie 76,0%, tj. był blisko wielkości optymalnej. Świadczy to o nadmiernym uzależnieniu jednostki od zewnętrznych źródeł finansowania oraz o tym, że szpital może mieć kłopoty ze zwrotem długów. Zakład otrzymał 3 punkty na 10 możliwych do uzyskania.
2. Wskaźnik wypłacalności określa wielkość funduszy obcych przypadających na jednostkę funduszu własnego. Wysoka wartość wskaźnika wskazuje na możliwość utraty zdolności do regulowania przez podmiot zobowiązań. Wartość wskaźnika powyżej 4,00 lub poniżej 0,00 wskazuje na możliwość utraty zdolności do regulowania przez podmiot zobowiązań. Wskaźnik zadłużenia kapitału własnego w roku 2023 kształtował się na poziomie -1,53. Jest to zjawisko negatywne, świadczące o dużym stopniu zadłużenia jednostki. Szpital otrzymał 0 punktów na 10 możliwych do uzyskania.

W tej grupie wskaźników SP ZOZ uzyskał 3 pkt na 20 możliwych, czyli nastąpiła poprawa w porównaniu do roku 2022. Oznacza to brak zdolności do pokrycia zobowiązań kapitałami własnymi oraz trudności w wywiązywaniu się ze zobowiązań kredytowych. Wartość wskaźnika w SP ZOZ w Kraśniku podważa wiarygodność finansową szpitala.

Wskaźniki zadłużenia obrazują zdolność przedsiębiorstwa do obsługi zadłużenia. Są istotne szczególnie z punktu widzenia wierzycieli, którzy przy ich pomocy są w stanie określić ryzyko związane z kapitałami zaangażowanymi w przedsiębiorstwo oraz ryzyko, które wiązałoby się z jego dalszym finansowaniem.

Maksymalna ocena punktowa wskaźników ekonomiczno - finansowych wynikająca z Raportu Ministra Zdrowia z dnia 12 kwietnia 2017 roku wynosi 70. Łączna ocena punktowa za 2023 rok uzyskana przez SP ZOZ w Kraśniku wynosi 13, co stanowi 18,6% wszystkich punktów

możliwych do zdobycia. Stanowi to poprawę w stosunku do roku poprzedniego o 3 punkty, czyli o 4,3 pkt procentowych. Przeprowadzona analiza pokazuje, że sytuacja finansowa Szpitala Powiatowego w Kraśniku jest trudna. Prognoza na kolejne trzy lata przewiduje nieznaczną poprawę.

Wieloletni Plan Finansowy Państwa jest opracowywany na podstawie ustawy o finansach publicznych. Z uchwalonego Planu na lata 2024 – 2027 wynika, że jednym z istotnych wymiarów kapitału ludzkiego jest stan zdrowia i dostęp do usług z zakresu opieki zdrowotnej. Dobry stan zdrowia obywateli i całego społeczeństwa jest istotną determinantą wzrostu gospodarczego, a interwencje w dziedzinie zdrowia są kluczowe w ograniczeniu ryzyka ubóstwa z powodu dezaktywacji zawodowej wynikającej z przyczyn zdrowotnych. Stąd Państwu przypisano cel zwiększenia bezpieczeństwa zdrowotnego społeczeństwa poprzez zapewnienie trwałego dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej, ze szczególnym uwzględnieniem świadczeń ratujących życie.

Zgodnie z prognozą sytuacja ekonomiczna ma ulec poprawie.

Stopa inflacji średniorocznie w 2024 roku wyniesie 5,2%, w pierwszej połowie roku pozostanie na niskim poziomie, a następnie spodziewany jest jej wzrost w związku z odmrożeniem cen prądu i gazu dla gospodarstw domowych. W kolejnych latach inflacja będzie się obniżała do poziomu 4,1% w 2025 roku, 3,3 % w 2026 roku i będzie utrzymywała stopniowy spadek w kierunku celu inflacyjnego NBP. W 2024 roku nastąpi ożywienie gospodarcze, realny PKB wzrośnie do 3,1% i w 2025 roku realny PKB wyniesie 3,7%. W 2026 roku przewidywane tempo wzrostu PKB wyniesie 3,4%. Wskaźnik nakładów na zdrowie w relacji do PKB w 2023 roku będzie stopniowo ulegał podwyższeniu z 6,0% w 2023 roku do 6,2% w 2024 roku, 6,5% w 2025 roku i 6,8% w 2026 roku.

Reasumując:

Prognoza sytuacji ekonomiczno – finansowej na kolejne trzy lata obrotowe, tj. 2024– 2026, zakłada stopniową poprawę wyniku finansowego. W roku 2024 prognoza zakłada stratę poniżej

poziomu amortyzacji, natomiast od roku 2025 osiągnięcie dodatniego wyniku finansowego. Na podstawie zaprezentowanych wyników należy stwierdzić, że sytuacja finansowa Szpitala jest niezmiennie trudna. Do najważniejszych problemów należą: ograniczona płynność finansowa i wysokie zadłużenie. Podmiot, który posiada ograniczoną płynność finansową traci elastyczność w podejmowaniu decyzji finansowych, a równocześnie zdolność do sterowania wynikiem finansowym. Opisana sytuacja wskazuje na konieczność kontynuowania działań restrukturyzacyjnych, mających na celu zahamowanie zadłużenia jednostki i poprawę płynności finansowej.

Rok 2023 dla SP ZOZ w Kraśniku był rokiem szczególnego wyzwania w zakresie realizacji świadczeń statutowych. Na sytuację ekonomiczno – finansową Zakładu ogromny wpływ miał duży wzrost wynagrodzeń personelu medycznego, jak również wzrost cen towarów i usług. Prognozowany poziom inflacji może być niedoszacowany, co będzie miało wpływ na wzrost kosztów działalności, zakupu materiałów i energii oraz usług obcych. Nie ma też pewności jak będzie wyglądał rynek usług świadczeń medycznych w Polsce w kolejnych latach. Zmiany mogą narzucić dodatkowe obciążenia podmiotom leczniczym bez zapewnienia dodatkowego finansowania, np.: wdrożenie nowych regulacji dotyczących np. Krajowego Systemu e-Faktur, JPK Księgi Rachunkowe i JPK CIT może wiązać się ze wzrostem kosztów w zakresie rozwiązań informatycznych. Nie jest znany bowiem w obecnej chwili możliwy do uzyskania w kolejnych latach poziom kontraktu z NFZ, który zawierany jest na bazie bieżących umów z uwzględnieniem poziomu wykonania, nie zapewniając realnego przyrostu wartości kontraktu. Nie jest również znany poziom wzrostu wynagrodzeń w ochronie zdrowia w kolejnych latach, wynikający z ustawy o sposobie ustalania najniższego wynagrodzenia zasadniczego pracowników zatrudnionych w podmiotach leczniczych. Dużym problemem jest też niewystarczająca liczba personelu, w szczególności lekarskiego, zwłaszcza w kontekście kadry medycznej przechodzącej na świadczenia emerytalne. Niestety trwający na terytorium Ukrainy konflikt zbrojny wprowadza niepewność w obszarze bezpieczeństwa międzynarodowego, co też wpływa na sytuację ekonomiczno - finansową Zakładu.

Z raportu o sytuacji ekonomiczno - finansowej SP ZOZ w Kraśniku przedłożonego przez Dyrektora wynika, że suma uzyskanych punktów w latach 2024 – 2026 pozostanie na poziomie wskazującym, iż sytuacja finansowa ulega stopniowej poprawie w stosunku do lat 2022 – 2023.